

gozdne površine, označene s simbolom za gozd (drevesca), odločno začrtane so meje gozdov in prav tako tudi meje vseh nasadov/sadovnjakov ali (kar je še posebej pomembno) vinogradov. Ti so označeni z risbo vitice ob količu v rastru ter blede rdeči barvi. Ker je osnova te topografske karte zemljiška katastrska mapa, je doslednost vnosa prostorskih sestavin pokrajine izredna.

Posebej velja omeniti naris talne oblikovitosti pokrajine, torej reliefa, ki je narisana kot gubasta preproga črtic/šrafur, pahljačasto nizanih navzdol, razblinjajočih se v ravnino. Ta način upodobljanja razgibane in razčlenjene pokrajine se na tej karti v avstrijski kartografiji te dobe prvič uveljavi v celoti ter je niansirano črtkanje brežin, podkrepljeno še z rahlim barvnim osenčenjem. Višinske točke (kote) v reliefu še niso označene, saj se na avstrijskih vojaških kartah pojavijo šele z uvedbo hipsometrične projekcije reliefa. Ob tem, ko je besedilo logističnih opisov kartnih listov izpisano v strogi nemški frakturi (gotici), so vsi oro-, hidro in toponimi na karti izrisani v lični latinski tipografiki. Vsebina logističnih opisov ni samo presenetljiva in zanimiva, temveč vsestransko dokumentarna – nič čudnega in nenavadnega torej, če je ostala strogo varovana skrivnost več kot stoletje.

Večino članov prve pripravljalne skupine so v zadnjih letih dela zamenjali mladi strokovnjaki, zgodovinarji in arhivisti Znanstvenega raziskovalnega centra SAZU in Arhiva Republike Slovenije. Tudi zdaj ni zaslediti sodelovanja geografa ali geodeta, opazno pa je tesno sodelovanje ljubljanske Izpostave Avstrijskega inštituta za vzhodno in jugovzhodno Evropo na Dunaju (dr. Feliks J. Bister, V. Kilar, M. Polarič). Faksimilni ponatis karte v razmerju 1:1 se pripravlja po novih, barvnih posnetkih (diapozitivih) dunajskega izvirnika, logistični popis listov je preveden strokovno eksaktno, indeks tedanjih in zdajšnjih krajevnih imen pomeni zamudno, a uspešno delo pokrajinskih delovnih skupin. Petsto izvodov vzorčnega zvezka je bilo dobesedno razgrabljenih, privlačna podoba kakovostnega ponatisa karte je k temu pripomogla. Žal je dokajšnji del zainteresiranih strokovnjakov raznih dejavnosti ostal brez njega – upajmo, da bodo toliko zavzeteje segli po tem nazornem in zgovornem dokumentu, kartografski podobi in primerjalno bogatem opisu slovenske dežele in krajev ob koncu 18. stoletja ob njegovem izidu.

*Branko Korošec
Ljubljana*

Prispelo za objavo: 1995-09-05

Mednarodne aktivnosti Geodetske uprave Republike Slovenije

Geodetska uprava Republike Slovenije je od leta 1993 enakopravna članica evropskih združenj CERCO (Comité Européen des Responsables de la Cartographie Officielle) in MEGRIN (Multipurpose Ground-Related Information Network) ter opazovalka v združenju OEEPE (European Organization for Experimental Photogrammetric Research) od leta 1995. V okviru CERCA so člani geodetske

uprave aktivni v nekaterih specializiranih delovnih skupinah (copyright in ekonomske zadeve, vzdrževanje in arhiviranje).

Geodetska uprava Republike Slovenije sodeluje na področju zemljiškega katastra na delovnih srečanjih v okviru Ekonomske komisije za Evropo pri Združenih narodih – v UN/ECE-ju (Economic Commission for Europe of the United Nations). Je članica regionalne evropske skupine Združenih narodov za standardizacijo zemljepisnih imen (East-Central and South-East Europe Linguistic Geographical Division of the United Nations Standardization of Geographical Names). Državna geodetska uprava sodeluje pri organizaciji ali soorganizira mednarodne kampanje merjenja natančnega položaja točk geodetske mreže, sodeluje pri geodinamičnih meritvah premikov zemeljskega površja in v drugih kampanjah. S sosednjimi državami izvaja geodetska dela pri določitvi in vzdrževanju državne meje. Že dvanajst let sodeluje s sosednjimi deželami in državami na območju bivše avstro-ogrske monarhije na skupnih letnih srečanjih ter tudi tako izmenjuje operativne izkušnje pri vodenju geodetskih evidenc.

Med pomembnejšimi aktivnostmi v letu 1995 velja izpostaviti vsaj nekatere:

- pridobitev podpore Inštituta za uporabno geodezijo v Frankfurtu (prof.dr. Hermann Seeger), Nemčija, za izvedbo razširjene EUREF kampanje v Sloveniji in delno na Hrvaškem – možnost kvalitetnejše uvedbe enotnega evropskega koordinatnega sistema; kampanja Slovenija '95 je bila izvedena v septembru z meritvami na trigonometričnih točkah 1. reda, izbranih geodinamičnih točkah ter na točkah letališč;
- dogovor z avstrijsko zvezno ustanovo za meroslovje in geodezijo na Dunaju (g. Friedrich Hrbek) za povezavo višinskih sistemov Republike Avstrije in Republike Slovenije; meritve so bile izvedene poleti, v delu so računanja – prek Avstrije se bo z minimalnimi povezavami tako tudi Slovenija priključila evropskemu višinskemu sistemu (UELN – United European Levelling Net);
- sklenitev večletne pogodbe z avstrijsko zvezno ustanovo za meroslovje in geodezijo na Dunaju (g. Friedrich Hrbek) za izvedbo gravimetričnih meritev v Sloveniji (absolutna in relativna gravimetrija) – teh podatkov Slovenija nima (prejšnja pristojnost Vojaškogeografskega inštituta iz Beograda); jeseni so bile že izvedene prve meritve relativne gravimetrije;
- kvalitetna kontrola podatkov upravnih členitev Slovenije v celoviti evropski podatkovni bazi administrativnih členitev SABE v okviru Megrina in kontrola posredovanih podatkov za evropski geografski podatkovni direktorij GDDD, prav tako v okviru Megrina; v Geodetskem informacijskem centru Geodetske uprave Republike Slovenije se že lahko pridobijo podatki administrativnih enot iz 23 držav Evrope;
- izvedba regionalnega strokovnega srečanja Megrina v Ljubljani (SABE, GDDD);
- pridobitev podatkov digitalnega modela reliefa za del Hrvaške z medsebojno zamenjavo podatkov ter koordinat za transformacijo avstrijskega digitalnega modela reliefa, ki smo ga delno odkupili v letu 1994;
- povezava s statističnim uradom Evropske skupnosti (EUROSTAT) prek CERCA, združenja uradnih državnih ustanov na področju kartografije;

- povezava s predstavnikom delovne skupine NATA za geodezijo in geofiziko ter pridobitev prvega standardizacijskega dogovora NATA v Sloveniji za geodetske datume, elipsoide, gride ...;
- izvedba obiskov tujih delegacij s področja geodezije in vojaške kartografije (ob sodelovanju Ministrstva za obrambo, Uprave za civilno obrambo), ki so jim bili predstavljeni stanje in dosežki na področju stroke v Sloveniji (Albanija, Avstrija, Francija, Hrvaška, Italija, Madžarska, Makedonija, Nemčija, Nizozemska, Velika Britanija).

Poleg naštetega so bile izvedene aktivnosti pri pripravi predlogov sofinanciranja za projekte Phare-ja, pri dogovorih o izvedbi geodetskih del iz posojila Svetovne banke, začenja se z drobnimi aktivnostmi v okviru Programa za vključevanje Slovenije v Evropsko unijo – Predpristopna strategija in drugo.

mag. Božena Lipej
Geodetska uprava Republike Slovenije, Ljubljana

Prispelo za objavo: 1995-11-24